

VLADIMÍR JAN CHARVAT.
POSVÍCENÍ.

Z knihy "Z Českého Jihu."

"O posvícení všecko to voní"— je sice plodem musy nejnovější, ale pravdu povídá písnička. Posvícení je největším svátkem na vsi.

Na týden napřed zvou se přátelé a známí, aby přišli na posvícení. Děje se to obyčejně ústně slovy: "Naši zkazují vás pozdravovat; a máte k nám v neděli přijít na posvícení." — Žádosti té pravidlem vyhovuje se. Posvícení u lidí našeho je časem nejpříhodnějším k návštěvám.

Posvícení počíná v sobotu večerem a končí v úterý ráno. I nejhudší opatrují si na posvícení kousek masa; koláče a buchtý jsou i v chatě nejnuznější. O posvícení chce mít každý hojnost pokrmů. Vždyť je to boží posvícení jen jednou za rok! Každý se na ně těší. Těší se na ně drobná mládež, těší se staří a což ta mládež větší?

Posvícenská muzika je ze všech muzik nejslavnější. Bývá již v neděli, hlavní jest však v pondělí, jeť v pondělí teprv posvícení opravdovské.

Muzika veselé rozléhá se po dědině. Jak pěkně hraje dnes ta vesnická banda! Inu, je posvícení, dáva si záležet. Kdož odolal by lákavým tēm zvukům? Pojďme také podívat se do hostince!

Za stolem v koutě sedí muzikanti; každý hraje svědomitě, ale ještě svědomitěji přihýbá si z plechů, který rozjařená chasa ne nechává vyschnout. Kdo muzikantům dá nalit, postaví se před muzikanty a zazpívá písničku, tu muzikanti zahrají. Tanečních pořádků ovšem na vesnici není, a hrají muzikanti, co právě jim napadne, nebo co kdo dá si hrát. Někdy hrají "z partů," jindy jen z paměti. O muzikách přicházejí "starosvětské" popěvky národní na řadu, ježto oblíbené písně jarmareční k tanci se nehodí.

Mnoho písniček připomíná doby, kdy nebylo zábavy bez dudáka. V mnohých písních opěvuje se dudák.

Dudáčku můj,
v slovu mi stůj;
dycky's mi sliboval,
dyž si mě miloval,
že budeš můj.

Nanýnko má,
nejní možná;
počekj až do jara,
až bude fiala,
pak budeš má.

Zaduďej, dudáčku, zaduďej,
nebo mi ty dudy dej.

Než já bych ti zlatý dudy dal,
rači bych ti na ně zadudal.

Musili ti dudáci býti přeč jen chlapi, že si na ně tak pěkně v písních chasa vzpomíná. Pro dnešní "muziku" není chasa tak naděna. A přečasto musí si muzikanti sami zahrát písničku pro ně nepřilíhli liehotivou:

Muzikanti se šenkýřem,
ti sou dobře spolčení,
bodejž by je čert pobral,
než sou chasu vodřeli.

Šenkýřovi přičítá se ovšem větší vina, neboť ve druhé sloce téže písničky praví se:

Šenkýř stojí u tabule,
křidu má na dvě strany,
jednou čmáre přes tabuli
a dvě čary postaví.

I na ostatní dojde. Již ozývá se u stolu:

Vy sedláci, čerta dšáto,
jen dyž máte muziku;
sejtra přide exekuce,
vy nemáte trouku.

Tu ovšem je třeba odpovědi se strany sedláků, a také hned je u místě:

A vy kluci chalupníci,
sedlák přeč je jenom pán,
sedlák pošle na robotu
a chalupník musí sám.

Však chalupníci tu pýchou selskou náležitě znají pokárat:

Koukej na sedláka,
jak von si huláká,
koukej na sedláka,
jak si vede.

Že ani krásné pohlaví nebývá ušetřeno a že mnohá dost negalantní písnička zavzní z úst rozjařené chasy, toho důkazem následující písnička:

V tej janovskej hospodě
muzika hraje,
já se tam du podívat,
kdo tam tancuje.

Tancujou tam panenky,
bílý mají šaty,
poškubaný punčošky,
zamazané boty.

Aby však panenkám nebylo to líto, zanotují chlapei za ně jako na odvetu:

Nechodívej, Honzo, k nám,
nerada tě vidím,
roztrhaněj kabát máš,
já se za tě stydím.

Přijď k nám rači v neděli,
až budeš mít šaty,
já tě ráda uhlídám,
panímáma taky.

Z množství písniček od chlapeů při muzikách zpívaných uvádíme ještě:

Vokolo Vostrovce stromy sou,
jak pak ovoce ponesou?
Ponesou ovoce kyselý,
buďte jen, mládenci veselí.

Já si sám, já si sám
štyry koně vopucuju,
hezkou holku omiluju,
já si sám, já si sám
štyry koně vočesám.

Ešče dnes, ešče dnes
bude ze mne kapucínek,
ešče dnes, ešče dnes
bude ze mne kněz.
Vobleču si bílý šaty,
budu holky zpovídati,
ešče dnes, ešče dnes
bude ze mne kněz.

Teče voda, vodička
s hráze do rybníčka.
Teče voda, vodička
s hráze dolů.

Kterak já na tebe,
potěšení moje,
kterak já na tebe,
zapomenu.

Mezi jednotlivé kousky, které dosti rychle po sobě následují, zpívají děvčata držice se za ruce různé písně.

O posvícení podělují děvčata tanečnický své "ořechy", jinde (na př. v Zhoři) "hnětýnkami," maličkým to pečivem sladkým. Ořechy jsou maličké bochánky, hnětýnky mají různý tvar.

Národní tance již z našich vesnic horských docela vymizely. Staří prý je, tak aspoň říkají, umějí tančit, ale netančí nikdy. Nejoblíbenějším tancem je polka, potom "šoupavá" (valčík) a šotyš (škotská). Zřídka tancuje se některý lehčí tanec starodávný. Tančívá se ještě "křížák," tanečníci tančí křížem proti sobě na děl i na šif, kdo vrazí do druhého platí pivo; "pšenička," při níž tanečník má dvě tanečnice, "řeznická" a j. Oblíbenými jsou tance "zpátečné".

Při řeznické zpívá se:

Přijl k nám večera ráno dva řezníci
kupovali od panáky jalovici.
Co ti za si dám?
Já ji neprodám!
Tři sta, tři sta tolarů ti dám a dám,
tři sta tolarů ti dám.

Jiná píseň taneční jest:
Lítej, ptáčku, lítej,
máš strakatý peří,

každá holka blázen,
kerá chlapeům věří;
dramta dráda dáda,
kerá chlapeům věří
dramta dráda dyjadádum.

Chlapei je co věřit,
jako štiru, hadu,
von má pod jazykem
devět mázů jedu;
dramta dráda dáda,
devět mázů jedu,
dramta dráda dyjadádum.

Pod jazykem má jed,
na jazyku med,
dej si, holka, pozor,
aby tě nepodved;
dramta dráda dáda,
aby tě nepodved,
dramta dráda dyjadádum.

Ešli tě podvede,
tak si tě nevezme;
na konička sedne,
na vojnu pojede;
dramta dráda dáda,
na vojnu pojede,
drama dráda dyjadádum.

V zeleném háječku
milovali se dva,
padlo na ně dřevo,
zabilo je voba;
dramta dráda dáda,
zabilo je voba,
dramta dráda dyjadádum.

Dobře udělalo,
že voba zabilo,
nebude nařikat
jeden na druhého;
dramta dráda dáda,
jeden na druhého
dramta dáda dyjadádum.

Chasníci dávají děvčatům zavdat. Děvčata ovšem upepají se jako "selské nevěsty." Avšak když hoch děvče nutí, aby pilo, zejména když pronese pohrůžku, "že to vyleju," ujmá se děvče litru (o posvícení piva chasa z litru) a pronáší připitek: "Na tvoji lásku!" nebo také "Na tvoji čest!", "Na tvoji krásu!" a omočí rty v pivě.

O půlnoci bývá volenka. Od městských volenek liší se venkovská tím, že na vesnici tancuje děvče celou písničku s jediným tanečníkem. Proto o volence obyčejně tancují spolu milenci. I jindy tancuje tanečník s jedinou tanečnicí celou písničku; kdyby děvče "postavil" před koncem písničky, udělal by mu "hanbu." Děvče děkuje chlapei za tanec slovem "děkuju." O tanec neríká se. Hoch zatáhne děvče za jupku nebo za fěrtoušek a to ví již, že má jít k tanci. Ostatně mnozí chlapei jsou ještě pohodlnější; postaví se do kola a jedno-duše kývnou nebo ukáží prstem na děvče, s kterým chtějí tančit — a to samo vletí tanečnicku do náruče. Při tanci mívá chasa na hlavách klobouky a nezřídka i při tanci kouří.

Posvícenská muzika trvá do rána. K ránu, kdy chasa je nejrozjařenější, dělá se mnohdy hluk pekelný. Mládenci drží se kolem krku, skáčí, vyskají atd.

Vím, že těmito slovy dělám vesnické chasě naši poklony, ale píši jen to, co skutečně jsem viděl a věren zásadě vytknuté, popisuju život na vesnicích jihočeských jakým je skutečně, ne jakým snad mohl nebo měl by býti.

Pozn. redakce.—Článek tento vyňat je ze spisku "Z Českého jihu," sbírky to různých zvyků a obyčejů venkovského lidu na českém jihu. Pan V. J. Charvat, spisovatel oně knihy je bratrem red. Otakara Charvata a působí nyní jako ředitel matiční školy v Podmoklech nad Labem. Knihu "Z Českého jihu" napsal, když jako učitel působil na Pacovsku v jižních Čechách, kdež v dědinách dosud zachovávají a udržují se staré, pěkné české zvyky.

Dr. August Koenig's
Hamburger
Brustthee

Starý osvědčený lék

léčí

kašel,
nastuzení,
zánět průdušnic,
chřipku,
záduchu.

Jen v původních balíčkách.

Cena 25c.

Mohu prodati váš pozemek neb obchod

Nezáleží na tom kde se nalezá.

Majetky a obchody všeho druhu prodají se rychle za hotové ve všech částech spojených států. Nečekejte. Pište dnes a popište, co máte na prodej a udejte na to cenu za hotové

Cheete-li koupiti

jakýkoliv obchod neb pozemek kdekoliv, za jakoukoliv cenu, adíte mi písemně, jaká jsou vaše požadavky. Mohu vám uspokojit časť i peněz.

DAVID P. TAFF

pozemkový jeánatel.

415 Kansas Avenue, TOPEKA, KANS.

GEORGI & VITÁK,

(dříve Louis Viták)

 Pište si o cenníky, jsou zdarma. 4663 Gross Av. cor. 47 and Ashland Av., Chicago
Prodáváme veškeré hudební nástroje za tovární cenu.

Jsme výhradní vyrábitele vyhlášených "Pearl Queen" Concertin a máme též pravé české harmoniky nejlepší jakosti. — Jediní zástupcové pro Ameriku slavných a světově známých dechových nástrojů vyráběných V. F. Cerveným a Synem pro které jsou odporučeny v všech světových koncertovních: v Praze, Paříži, Lipsku, Bruselu a jinde. Náš obrovský tovární sklad, přívoz a vývoz hudebních nástrojů po celé Americe dokazuje nejlepší pověst našeho obchodu a důvěru, kterou chováme u ct. obecenstva.

Nakladatel českých hudebnin. Správky všech nástrojů se vyřizují.

Metz Bro's Brewing Co.

Nejstarší pivovar v Omaze.

TELEFON DOUGLAS 110.

Vaří nejlepší pivo soudkové i lahvové na celém světě.

CENY

hledatelů domovů

po

Illinois Central dráze

do

míst v Minnesotě, Severní Dakotě a Kanadském severozápadě. Lístky na prodej každé úterý za jedno jízdné více \$2.00 za okružní cestu, platné na 21 den ode dne prodeje.

Vlaky vyjíždí z Omahy v 8:20 ráno a 8:30 večer.

Ceny a úplné podrobnosti v City Ticket Office, 1402 Farnam St., Omaha, nebo pište na

SAMUEL NORTH,

District Passenger Agent, - Omaha Neb.

Dr. Edw. Chaloupka

český lékař a ranhojič

OMAHA, NEB.

 Úřadovna: 1262 South 13th St.
 Úřaduje od 11 hod. dop. do 2 hod. odp.
 Tel. úřadovny Douglas 3769.

Obydlí: 2430 již. 24. ul. (blíže Bancroft)

 Úřaduje od 2:30 odp.
 Tel. obydlí Douglas 4409.

Dr. Geo. F. Šimánek

český lékař a ranhojič

v čís. 1262 již. 13. ul., Omaha

Úřadní hodiny: Od 2 do 5 odp.; od 6:30 do 7:30 večer.—Tel. 3769.

Úřadovna v 3. poschodí McCague Bldg., 15 Dodge ul.—Úřadní hodiny zde: Od 9 do 11 hod. dop.—Telefon 1448

Dr. C. Rosewater

..ČESKÝ LÉKAŘ..

Úřadovna: 222 "Bee Building"

 Od 11 do 12 dopol.
 Úřadní hodiny: Od 2 do 5 odp.; od 6:30 do 7:30 odp.
 V neděli od 10 do 12 dopol.

Tel v úřadovně 504.—Tel. v bytu 1217

 Bydlí.—Chio 3417 Jones ulice.
 Zvláštní pozornost věnuje se ženám ve nocem a ranhojič.

Foral & Kunel,

jediná česká

komisionářská firma v Omaze

v čísle 1205 Howard ul. obchoduje

drůbeží, vejci, mlaem, telaty, kůzemi vřbec všemi farmerskými výrobky. Za vše platí nejvyšší ceny a peníze za zboží začle obratem pošty. Cenníky zasílá na požádání zdarma a to každý týden. Odporučení: Bradstreet, Omaha Nat'l Bank a United States Nat'l Bank. 161f